

KANIT YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ.

Adres : Meşrutiyet Cad.No:29/21 06420 Y.Şehir/ANKARA **Y.M.M.** : Sakıp ŞEKER
Vergi Dairesi : Çankaya V.D. **Bağlı Olduğu Oda:** Ankara YMM Odası (861)
Vergi Kimlik Numarası : 4960020316 **Sicil No** : 06102016
Tel : (312) 417 05 96-418 68 29-418 68 43 **Mühür No** : 898
Fax : (312) 417 66 73 **E-mail** : Kanitymm@superonline.com

SİRKÜLER NO : 2004/61

Ankara, 30.12.2004

FİRMA YÖNETİCİLERİ VE MUHASEBE BİRİMLERİNİN DİKKATLERİNE,

ÜCRETLERDE GELİR VERGİSİ İNDİRİMİ KONUSUNDA TEBLİĞ YAYIMLANDI

1- Genel Bilgiler

24 Aralık 2004 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 255 no'lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde ücretlilerin kendisi, eşi ve çocuklarının 2004 yılında yaptıkları eğitim, sağlık, gıda giyim ve ikamet edilen konuta ait kira harcamalarının gelir vergisi matrahından indirimi ve vergi iadesi konusunda açıklamalara yer verilmiştir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 121.maddesinde, ücretlerin vergilendirilmesinde, ücretlinin kendisi, eşi ve çocukları ile ilgili eğitim, sağlık, gıda, giyim ve ikamet edilen konuta ait kira harcamalarının yıllık tutarının;

- 3 milyar liraya kadar %8'i
- 6 milyar liranın 3 milyar lirası için %8'i aşan kısmı için %6'sı
- 6 milyar liradan fazlasının 6 milyar lirası için %7, aşan kısmı için %4'ü

ücretlinin ertesi yılda ödeyeceği gelir vergisinden mahsup edilir veya işverenlerce kendisine nakden iade edilir, denilmektedir.

Buna göre ücretlilerin 2004 yılında yaptığı harcamalarla ilgili olarak topladığı fatura, serbest meslek makbuzu ve perakende satış fişleri ile yazar kasa fişlerinin ücretlinin **yıllık vergi matrahı toplamına** kadar olan kısmı üzerinden yukarıda belirtilen had ve oranlara göre hesaplanacak tutar ücretlinin 2005 yılı Şubat ayından itibaren ödeyeceği gelir vergisinden mahsup edilecektir.

2- Vergi İndirimine Konu Olan Harcamalar

a) Eğitim Giderleri:

Eğitim ve öğretim kurumları ile anaokulu, kreş ve dershanelere eğitim amacıyla yapılan ödemeler ile kurs ücretleri, kitap ve kırtasiye alımları için yapılan harcamalar, vergi indirimine esas alınacaktır. Okula gidiş geliş için ödenen servis taşıma ücretleri ile ehliyet almak için sürücü kursuna ödenen ücretler de eğitim gideri sayılacaktır. Öğrencilerin özel yurt ve pansiyonlarda kalmaları durumunda ödenen tutarlarda vergi indirimine esas alınacaktır.

Gazete, dergi, bilgisayar ve müzik aletleri alımları eğitim gideri olarak kabul edilmeyecektir. Üniversiteler ödenen kayıt harçları ile kurumlar vergisinden muaf olan dernek ve vakıflara ait özel okullara yapılan ödemeler vergi iadesi kapsamında değildir.

b) Sağlık Giderleri:

Ücretlilerin yaptığı ilaç masrafı, sağlık malzemesi ve hastane giderleri ile muayene, tahlil, ameliyat, fizik tedavi ve diş protez ücretleri, gözlük ve lens alımları gibi sağlık harcamaları vergi indirimine konu teşkil edecektir. Diş macunu ve diş fırçası sağlık gideri kabul edilmemektedir. Devlet hastaneleri ve üniversite hastaneleri kurumlar vergisinden muaf olduğu için bu hastanelere yapılan ödemeler vergi iadesinde kabul edilmeyecektir. Doktor raporu ile alınmayan cilt bakımı ürünleri ve parfümeri, güzellik ürünleri iade kapsamında değildir.

c) Gıda Giderleri:

Gıda giderlerinden, her türlü yiyecek ve içecek için yapılan harcamaların anlaşılması gerekir. Ancak, içecek giderlerinden sigara, alkollü içkiler ve bira bu kapsamda değerlendirilmeyecektir. Ancak, evlerde beslenen kuş, kedi, köpek gibi hayvanlar ile diğer hayvanların tüketimi için alınan yem, mama ve sair gıda maddelerine dair harcamalar gıda giderleri kapsamına girmeyecek ve vergi indirimine konu teşkil edemeyecektir. Tam pansiyon olarak ödenen otel v.b. konaklama giderleri gıda harcaması kabul edilmeyecek, yemek bedelinin ayrıca gösterilmesi halinde yemek giderleri gıda gideri olarak kabul edilecektir.

Bir ailenin normal tüketimini aşan harcamalar 50 çuval un, 300 ekmeğe, 100 kg. et, 50 kasa elma gibi harcamalar iade kapsamında değerlendirilmeyecektir. Ayrıca, mutfak tüpleri dahil enerji giderleri gıda kapsamında değerlendirilmeyecektir.

d) Giyim Giderleri:

Giyim giderlerinden kumaş, hazır elbise, ayakkabı, şapka, iç çamaşırı, çorap, kemer gibi giyime müteallik her türlü malların satın alınması için yapılan harcamalar ile bunlara ilişkin dikim, tamir, onarım gibi harcamaların anlaşılması gerekmektedir. Çanta, bornoz, havlu giderleri ile kuru temizleme giderleri iade kapsamında değerlendirilmeyecektir.

e) Kira Giderleri:

İkamet edilen konut için yapılan kira ödemesinin tamamının anlaşılması gerekir. Bu uygulamada, kiranın defaten veya birkaç aylık veya aylık dönemler itibarıyla ödenmesinin önemi bulunmamaktadır. Ancak, kira ödemesinin kapsadığı dönem belgede belirtilecektir. Peşin ödenen kira bedelleri ilgili olduğu yılda dikkate alınacaktır.

Gerçek kişilerden yapılan kiralamalarda, kira ödemesine ilişkin kira sözleşmesinin bir örneği ve banka dekontu, kira ödemesinin nakden yapılması halinde ise ödemeye ilişkin mal sahibinin vereceği belge ile kira sözleşmesinin bir örneğinin ibraz edilmesi gerekir. Ticari işletmelere ait konutların kiralanmasında ise faturanın ibrazı gerekir.

3- Harcamanın Türkiye’de Yapılması ve Belgelendirilmesi

Yukarıda sayılan harcamaların vergi indirimine konu olabilmesi için harcamaların Türkiye’de ve gelir veya kurumlar vergisine tabi olan mükelleflerden yapılması gerekmektedir. Diğer bir ifade ile vergi indirimine konu olan harcamaların gelir veya kurumlar vergisine tabi olmayan kişi veya kurumlardan yapılması halinde bu harcamalar, vergi indirimine konu teşkil edemeyecektir.

Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesi veya kendi özel kanunlarında yer alan hükümlerde kurumlar vergisi muafiyeti tanınan kurumlardan yapılan harcamalar, vergi indirimine konu harcama olarak kabul edilmeyecektir. Öte yandan, tüzel kişilikleri itibarıyla kurumlar vergisi mükellefi olmayan dernek ve vakıfların, kurumlar vergisi mükellefi olan iktisadi işletmelerinden sağlanan vergi indirimine konu mal ve hizmetler için yapılan harcamalar vergi indirimine konu olacaktır.

Aynı şekilde genel, katma ve özel bütçeli kurumlardan yapılan eğitim, sağlık ve gıda harcamaları bu kapsamda değerlendirilmeyecek ve bu harcamalar vergi indirimine konu edilmeyecektir. Örneğin, kurumlar vergisinden muaf olan genel ve katma bütçeli dairelere ait kreş, konukevleri ve bunların kantinlerinden yapılan harcamalar da vergi indirimine konu edilmeyecektir. Kamu kurum ve kuruluşlarına yapılan kira ödemeleri de bu nitelikte kabul edilecektir.

Mal ve hizmetlerin alındığı gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin kazancının, kısmen veya tamamen vergiden istisna edilmiş olmasının vergi indirimi uygulamasına etkisi yoktur. Dolayısıyla, bu mükelleflerden yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin harcamalar vergi indirimine konu olacaktır.

Örnek 1 – Özel bir şirkette ücretli olarak çalışmakta olan (A) şahsının, vakıf üniversitesinde öğrenim gören çocuğu için ödediği okul ücreti, anılan üniversitenin kurumlar vergisi mükellefi olmaması nedeniyle vergi indirimine konu harcama olarak kabul edilmeyecektir.

Örnek 2 – Türkiye’de kurulmuş (A) Anonim Şirketinde çalışmakta olan ücretlinin, Kıbrıs’taki gezisi sırasında yapmış olduğu gıda harcamaları Türkiye’de yapılmadığı için vergi indirimine konu olmayacaktır.

Örnek 3 - Sağlık Bakanlığına ve üniversitelere bağlı hastanelerde yapılan sağlık harcamaları, hastane döner sermayesinin kurumlar vergisinden muaf olması halinde vergi indirimine konu olmayacaktır.

Örnek 4 - (A) Tüketim Kooperatifi, Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinde yazılı şartlar çerçevesinde kurumlar vergisi istisnasından yararlanmaktadır. Bu kooperatiften alınan giyim ve gıda maddeleri için yapılan harcamalar, kooperatifin kurumlar vergisi mükellefi olması halinde, vergi indirimine konu olacaktır.

Öte yandan, anılan tüketim kooperatifinin Kurumlar Vergisi Kanununun 7/16 ncı maddesinde yer alan şartlar çerçevesinde kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanması halinde söz konusu harcamalar vergi indirimine konu edilmeyecektir.

Örnek 5 - (B) Vakfı Özel Kolejine okul ücreti olarak yapılan ödemeler, okulun vakfa bağlı iktisadi işletme olarak kurumlar vergisi mükellefi olması nedeniyle eğitim gideri olarak vergi indirimine konu olacaktır.

Örnek 6 - Devlet üniversitelerine ödenen harç bedelleri, vergi indirimine konu olmayacaktır.

Örnek 7 - (A) Anonim Şirketi, işletmekte olduğu özel ilköğretim okulundan 2004 yılında elde ettiği kazancı için Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 8 numaralı bendinde yer alan istisnadan yararlanmaktadır. Bu okuldaki alınan eğitim hizmeti için yapılan harcamalar, anılan şirketin kurumlar vergisi mükellefi olması nedeniyle vergi indirimine konu olacaktır.

Örnek 8 - (A) Derneğince açılan dil kurslarına katılanların ödediği kurs ücreti, bu kursun derneğe bağlı iktisadi işletme olarak kurumlar vergisi mükellefi olması nedeniyle vergi indirimine konu olacaktır.

Örnek 9 - Devlete ait lisede öğrenim gören çocuğun, okula geliş-gidişi için servis hizmeti veren ve ticari kazancı basit usulde tespit edilen (A) şahsına ödenen servis ücreti, eğitim gideri olarak vergi indirimine konu olacaktır.

4- Harcamanın Yapıldığı Dönem

Ücret gelirinin elde edildiği takvim yılına ilişkin vergi indirimi kapsamına giren harcamalar, ücret gelirinin elde edildiği dönemle ilişkilendirilmeksizin vergi indirimi uygulamasında dikkate alınacaktır. Bu kapsamda, yıl içinde yeni işe giren, işten ayrılan, emekli olan, ücretsiz izne ayrılan kişilere ait harcama belgelerinin **çalışılan dönemle sınırlı olmaksızın kabul edilmesi gerekmektedir**. Örneğin, Temmuz ayında işe giren ücretlinin Şubat ayındaki harcaması vergi indiriminin hesabında dikkate alınacaktır.

5- Vergi İndiriminin Hesaplanması

Vergi İndirimine esas harcama tutarı ücretlinin **yıllık vergi matrahını aşamayacaktır**. Buna göre ücretlinin harcama belgelerinin tutarı bir yıl içinde elde ettikleri net ücreti aşabilecek ancak vergi matrahını aşamayacaktır. Örneğin, 2004 yılı vergi matrahı 6.970.000.000.-TL olan bir ücretlinin eline geçen net ücret tutarı 5.826.800.000.-TL'dir. Bu durumda olan ücretlinin vergi indirimi kapsamında yaptığı harcamaların tutarının 7.000.000.000.-TL olduğunu kabul edelim.

Vergi indiriminin hesabı aşağıdaki gibi olacaktır.

3 milyar lira için %8	= 240.000.000.-
İkinci 3 milyar lira için %6	= 180.000.000.-
Kalan 970 milyon lira için %4	= <u>38.800.000.-</u>
	458.800.000.-

Bu örnekte görüleceği üzere matrahı aşan 30 milyon lira harcama tutarı iade hesabında dikkate alınmamıştır. Bu hesaba göre iade oranı %7,8'dir. Bu örnekte harcama belgeleri tutarı, diğer bir ifade ile matrah ücretlinin net ücretinden %16,4 fazladır.

6- Vergi İndiriminin Uygulanması

Ücretliler 2004 yılında yaptıkları harcamalarını Ücretlilerde Vergi İndirimine Ait Bildirimi **20 Ocak 2005** tarihine kadar işverenlerine teslim edeceklerdir.

İşverenler gerekli kontrollerini yaptıktan sonra Şubat 2005 ayına ait ücret bordrosundan mahsup etmek üzere vergi indiriminden doğan vergi iadesini ücretliye nakden iade edecektir. İşverenin **aylık muhtasar** beyanname vermesi halinde iade edilecek tutar ücretlinin Şubat 2005 ayına ait ücret bordrosunda hesaplanan gelir vergisiyle sınırlı olacaktır. Kalan iade tutarı 2005 yılının Mart ve izleyen aylarında ücretli için hesaplanan gelir vergisi ile sınırlı olarak yapılacaktır.

Muhtasar beyannameyi üçer aylık olarak veren mükellefler ise Ocak, Şubat, Mart aylarına ait muhtasar beyannameyi 20 Nisan 2005 ayında verecektir. Vergi mahsubunun 26 Nisan 2005 tarihinde yapılacağı dikkate alındığında muhtasar beyannameyi üçer aylık olarak veren işverenler ücretlinin Şubat ve Mart 2005 ayına ait iade tutarını 26 Nisan 2005 tarihine kadar ödemesi gerekmektedir. Ancak, 255 no'lu Tebliğde, Ocak, Şubat, Mart-2005 dönemine ait muhtasar beyannameye tevki yoluyla kesilen vergiler toplamı üzerinden vergi indirimi tutarının mahsup edileceği belirtilmiştir. Buna göre, muhtasar beyannamesini üçer aylık veren işverenlerin yanında çalışan ücretlilerin işverenin tevki yoluyla kesilen vergisi yüksekse vergi iadesini muhtasar beyannamesini aylık olarak verenlerden toplu olarak daha önce alma imkanı bulunmaktadır.

7- Vergi İndirimine Ait Bordronun Düzenlenmesi

İşverenler ücretlilerden aldıkları bildirimlerini inceledikten sonra aşağıda belirtilen vergi indirimini bordrosunu düzenleyecekler ve Şubat ayından itibaren ücretlinin ücretinden kesecekleri gelir vergisi kadar tutarı ücretliye vergi iadesi olarak nakden ödeyeceklerdir.

Yukarıdaki örnekteki ücretlinin 2005 yılı ücretinden aylık 100 YTL gelir vergisi kesildiğini kabul ettiğimiz takdirde, iade alacağının Şubat , Mart, Nisan, Mayıs aylarında 100'er YTL, Haziran ayında 58,8 YTL olarak ödenecektir.

Ücretlinin çalıştığı işyeri muhtasar beyannameyi üçer aylık olarak veriyorsa ve işyerinin muhtasar beyanname ile ödemesi gereken gelir vergisi stopajı yüksekse, ücretlinin iade alacağının tamamı Nisan ayında ödenebilecektir. Aksi halde iadenin Nisan, Mayıs, Haziran dönemine ait muhtasar beyannameden mahsup edilerek 26 Temmuz'a kadar ödenmesi gerekecektir.

VERGİ İNDİRİMİNE AİT BORDRO

YTL

Sıra No	Ücretlinin Adı Soyadı	Bir Önceki Yıl Gelir Vergisi Matrahı (1.1.2004-31.12.2004)	Vergi İndirimine Konu Harcama Tutarı	Vergi İndirimine Konu Olacak Tutar	Hesaplanan Vergi İndirimi Toplamı Tutarı	Yararlanılan Vergi İndirimi Tutarı***					
						ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ
1	XXX	6.970	6.970	6.970	458,8	100	100	100	100	58,8	
T O P L A M		6.970	6.970	6.970	459	100	100	100	100	58,8	0

8- Sahte Belge Kullanımı

Sahte ve muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge kullandığı tespit edilen ücretlilerin bu davranışları Yargıtay tarafından **tazminatsız olarak işten çıkarma nedeni kabul edilmiştir**. Sahte belge kullanımından işverenler de sorumludur. Bu nedenle, ücretliler tarafından iade amacıyla verilen belgelerin kontrol edilmesi gerekir.

İşten ayrılan, vefat eden, emekli olan ücretlilere yapılacak iade işlemi ile bu sirkülerimizde yer almayan diğer konularda 255 no'lu Gelir Vergisi Tebliğini inceleyeniz veya Müşavirliğimize başvurunuz.

Saygılarımızla.

**KANIT YEMİNLİ MALİ
MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ.**